

Er Scorsese, Netflix og Dylan FULDE AF LØGN?

Ny film om Bob Dylans Rolling Thunder Revue fra 1975 rummer både røverhistorier og fantastiske koncertoptagelser.

Rolling Thunder - a Bob Dylan Story

★★★★☆

Instruktion: Martin Scorsese. Netflix.

Af Holger Dahl
holger.dahl@persgroep.net

Var skuespilleren Sharon Stone virkelig med på Bob Dylans Rolling Thunder-turné i 1975? Strøg hun Joan Baez' skjorter? Og var det hendes Kiss-T-shirt, der gav Dylan ideen til at male sit ansigt hvidt? Eller var det måske i virkeligheden violinisten Scarlet Rivera, der fik Bob til det, fordi hun tog ham med til en Kiss-koncert? Var Allen Ginsberg en slags bagagehjælper på den samme turné? Og blev den filmet af en selvhøjtidelig »dokumentarist« ved navn Stefan van Dorp, som aldrig fik lavet sin film færdig, fordi Dylan ikke gad tale med ham?

Disse og mange, mange flere spørgsmål sidder man tilbage med efter at have set den nye Netflix-producerede, Scorsese-instruerede film »Rolling Thunder - a Bob Dylan Story«. Filmen præsenterer sig som et varieténummer - som en tryllekunst. Og den blander da også løgn og sandhed i et omfang, der kan holde internettet beskæftiget i ugevis.

DOKUMENTAR

Dette er sandt: 30 oktober 1975 spillede Bob Dylan den første koncert i den turné, han havde givet navnet The Rolling Thunder Revue. Turneens første del fandt sted i det nordøstlige USA og Canada - på mindre spillesteder og i byer, der normalt ikke var vant til at få besøg af ungdomskulturens superstjerner. Ideen med Rolling Thunder var at samle en løs gruppe af omreisende spillemænd og så drage afsted fra by til by på samme måde som gøglerne gjorde det i det gamle vilde vesten. Med i karavanen var blandt andre Joan Baez, Allen Ginsberg, Roger McGuinn, Ramblin' Jack Elliott og flere andre hel- og halvkendte musikere og kunstnere. Backingmusikerne var for en stor del det band, der i sommeren 1975 havde indspillet det album, der kom til at hedde »Desire« (det med violinen - og »Hurricane«) - dog suppleret med glamrockguitaristen Mick Ronson.

1975 var et overgangsår for Dylan. Han havde ikke turneret i stor stil siden 1966, men havde dog i januar og februar 1974 spillet en serie koncerter som *surprise guest* hos The Band, han havde udgivet det meget roste album »Blood on the Tracks«, og hans ægteskab med den nok så berømte Sara var i begyndende opløsning. Samtidig kunne han se, at noget andet var på vej i musikbranchen - Bowies leg med karakterer og nye digtermusikere som Patti Smith - og et sted i horisonten fornemmede han måske punk og new wave som noget, der lå på spring. I hvert fald var han klar til en ny inkarnation, og han kastede sig ud i post-folk-æraen med en intensitet, der stadig i dag er nærmest fysisk, når den vælter ud af Netflix-skærmen

Filmen har nu kunnet streames i et par uger, og den er for fans naturligvis uomgængelig, men den er også for alle. Dens godt to timers spilletid rummer vel omkring en times koncertoptagelser, der er blandt de bedste »his Bobness« nogensinde har leveret. Han nærmest råber de ikoniske sange ud med et raseri, man skal til Elvis Costello eller Johnny Rotten for at finde magen til. Samtidig er hans band et af de bedste, han har spillet med, og selv om Mick Ronson angiveligt aldrig vekslede et ord med Dylan, fortjener han stor hæder for sit aggressivt hakkende guitararbejde, der gør selv de gamle sange moderne og friske på ny. (Han skal også have ros for at have fortalt vores helt egen Billy Cross, at Dylan var vild med tråd. Det var ifølge rygter derfor, at Cross fik jobbet på den følgende verdensturné - og på det undervurderede album »Street Legal«).

Rolling Thunder betyder blandt andre angiveligt, at man taler sandt - og netop sandhed bliver en flydende størrelse i Scorseses og Dylans film. Gennem hele turneen optrådte Dylan i kostume: Hvid bondeskjorte, sort vest, hvide bukser, hvid hat - med blomster - og hvid sminke i ansigtet. Det er første og eneste gang, at Dylan visuelt har anerkendt, at han ud over at være en person også er en persona - og måske inspireret af Bowie valgte han at optræde i kostumets anonymitet.

Filmen rummer en række nylige interviews med Dylan, hvor han forsøger at forklare ideerne bag Rolling Thunder. I et af de første fortæller han, at han var maskeret »fordi en mand, der bærer maske, taler sandt - mens én uden maske sandsynligvis er fuld af løgn.« Naturligvis har Dylan ingen maske på, mens han siger disse ord.

Dylan optrådte i samme kostume til hver koncert på turneen. Og hver aften med friske blomster i hatten. Foto: Netflix.

En af de bedste scener i filmen er, da Dylan og Allen Ginsberg besøger Jack Kerouacs grav. De læser digte højt og spiller lidt musik. Foto: Netflix.

The Rolling Thunder Revue genforenede også de gamle kærestepar Joan Baez og Bob Dylan. »Vi kunne synge sammen i søvne,« siger Bob Dylan i den nye Netflix-film. Foto: Netflix.

Hele filmen er således en leg med myten og personen Dylan - med afsæt i The Rolling Thunder Revue. Allerede filmens første scene gør tilskueren forvirret. Det er 1976 - året for den amerikanske uafhængighedserklærings 200 års-jubilæum. I klippet ser vi præsident Nixon tale om mindeåret - og det er mærkeligt, for vi ved jo alle (hvis vi er gamle nok), at Nixon gik af i 1974 - to år før jubilæet. Og vi ved også, at Rolling Thunder begyndte i 1975 - året før. Så man er mildt foruroliget, men underholdt.

Og sådan bliver det ved: Der er røverhistorien om Sharon Stone og ansigtsmalingen. Der er klovnens van Dorp, som skulle have stået bag de fantastiske optagelser. Der er historier om Jimmy Carter, om Jack Kerouac, om alle mulige med- og modvirkende gennem den lange turné, og hurtigt forstår den vågne tilskuer, at vi er i endnu et dylansk magisk teater. Siden sin første ungdom har manden jo været fuld af løgn - han hedder ikke engang Bob Dylan, men er født som Robert Allen Zimmerman. Typisk nok valgte filmskaberens Todd Haynes da også at præsentere Dylan som syv forskellige personer i sin mesterlige »I'm Not There« fra 2007 (verdens næstbedste Dylan-film. Den bedste er stadig »Don't Look Back«). En af karaktererne hed simpelt hen »Løgneren«.

Projektets egentlige baggrund er, at Dylan under Rolling Thunder også forsøgte at lave en spillefilm. Han havde hyret et kamerahold til at følge turneen - bl.a. den glimrende fotograf Howard Alk - og han havde inviteret dramatikeren Sam Shepard med på toget for at skrive et manuskript sideløbende med optagelserne.

Resultatet af anstrengelserne blev den fire timer lange »Renaldo & Clara«, der fik premiere i 1978 og blev myrdet af selv den mest Dylan-elskende kritik. Filmen var tilsyneladende et rodet amatørarbejde, men koncertoptagelserne var dengang som nu helt oppe at ringe. Og hvis man skærer gennem al røgsløret er det, som om baggrunden for årets film egentlig blot er Dylans lyst til at rehabilitere de optagelser - og hele Rolling Thunder-projektet (der ellers kun har været foreviget på den ukarakteristisk slappe liveplade »Hard Rain«). Både på og bag scenen er der en intensitet og en kornet, nærværende virkelighed, der får en midaldrende københavnersnude som undertegnede til at savne 1970erne - og som forhåbentlig får tusindvis af unge mennesker til at hoppe på Dylans tog.

Pudsigt er det, at en af historierne om baggrunden for den hvide ansigtsmaling er, at Dylan var inspireret af commedia dell'arte, hvilket får én til at tænke på, at de eneste to nobelprismodtagere, der ikke arbejder/arbejdede i de klassiske litterære genrer er Dario Fo og Bob Dylan. Så måske der også et sted i projektet er en lyst til at forsvare Nobelprisen. Den litterære vinkel på Dylan bliver i hvert fald grundigt eksponeret af både Sam Shepard, Ginsberg, Kerouac, Patti Smith og andre - mindre - poeter, der også fandt plads i bussen gennem midtaltfjerdsernes forvirrede og opløsningsstruede USA.

Filmen er - løgne eller ej - en ubrudt fornøjelse. Morsom, tankevækkende og først og fremmest musikalsk. Nye fans af den Roskilde-aktuelle kunstner kan begynde her, gamle fans får helt ustyrlige optagelser og et tidsbillede, der kaster skygger langt ind i nutiden.